

GHID DEPUNERE STRATEGII INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ Programul Operațional Regional 2021-2027- Regiunea Centru

Agencia pentru Dezvoltare Regională Centru, în calitate de Autoritate de Management pentru *Programul Operațional Regional Regiunea Centru 2021-2027*, lansează ghidul de depunere a strategiilor integrate de dezvoltare urbană (SIDU) care să susțină implementarea măsurilor de dezvoltare urbană durabilă adresate municipiilor de la nivelul Regiunii Centru.

SUMAR:

1. Context
2. Beneficiari
3. Termen de depunere
4. Condiții de admisibilitate
5. Modalitatea de depunere
6. Aspecte financiare
7. Anexe

1. Context

Dezvoltarea durabilă a orașelor este unul din principalele obiective ale UE și ale politicii de coeziune, așa cum rezultă și din Regulamentele CE pentru perioada de programare 2021-2027.

În acest sens, în cadrul POR Centru 2021-2027, abordarea urbană va fi tratată în concordanță cu prevederile art. 28 și 29 din Regulamentul UE 1060/2021 de stabilire a dispozițiilor comune și art. 11 din Regulamentul UE 1058/2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune¹, și va avea la bază strategiile integrate de dezvoltare urbană (SIDU) elaborate pe baze partenoriale de autoritățile locale de la nivelul municipiilor de la nivel regional - 20 municipii din care 6 municipii reședință de județ și 14 municipii.

De asemenea, abordarea dezvoltării urbane durabile la nivelul POR Centru 2021-2027 va fi realizată conform documentului aprobat prin Hotărârea CDR Centru nr. 16/27.10.2021².

¹ https://ec.europa.eu/commission/publications/regional-development-and-cohesion_ro

² <http://regio-adrcentru.ro/ghid-depunere-sidu/>

Pentru încadrarea în procentul minim de alocare pentru dezvoltare urbană durabilă și pentru stabilirea alocărilor predefinite pentru municipiile reședință de județ și celelalte municipii de la nivel regional sunt luate în calcul doar alocările previzionate prin POR Centru 2021-2027 pentru măsurile referitoare la infrastructură verde (OS b(vii)), cele de mobilitate urbană durabilă (OS b(viii)) și cele privind regenerarea urbană și infrastructura de turism, patrimoniu și cultură din zonele urbane (OS e(i)), aferente Priorităților 3, 4 și 8 din POR Centru 2021-2027.

Tipurile de intervenții selectate pentru alocările predefinite adresate dezvoltării urbane durabile din cadrul POR Centru 2021-2027 au avut la bază faptul că majoritatea municipiilor aveau propuse în strategiile existente de dezvoltare proiecte care vizează regenerarea și mobilitatea urbană, precum și o serie de intervenții privind dezvoltarea turismului. Nevoia de a îmbunătăți imaginea urbană și de a crea un spațiu urban mai curat și mai atractiv pentru locuitori a stat la baza propunerilor formulate de autorități. De asemenea, municipiile și orașele sunt considerate principală sursă de poluare, determinată atât de spațiul public degradat, suprafețe verzi reduse, dar și de faptul că ponderea utilizării autoturismelor personale în detrimentul transportului în comun și a altor alternative de mobilitate este destul de ridicată în cadrul municipiilor și orașelor. Gradul de poluare în orașe a crescut și din cauza utilizării masive a transportului auto comercial, traficul de tranzit prin zona centrală a orașelor fiind o problemă în arealele urbane mai ales că o mare parte dintre acestea nu dispun de centură ocolitoare.

2. Beneficiari

Prezentul ghid se adresează tuturor celor 20 de municipii din Regiunea Centru, 6 municipii reședință de județ și 14 municipii. SIDU elaborat poate să acopere teritoriul municipiului sau cel al zonei urbane funcționale (ZUF) dacă aceasta a fost identificată sau la nivelul zonei metropolitane (ZM).

3. Termen de depunere

Strategiile integrate de dezvoltare urbană (SIDU) vor trebui să fie depuse, împreună cu documentele anexate solicitate, **până la data de 30.06.2022**.

4. Condiții de admisibilitate

Pentru a fi declarate admisibile strategiile depuse vor trebui să se adreseze celor 20 de municipii de la nivel regional, zonelor urbane funcționale, zonelor metropolitane aferente acestora (după caz).

SIDU vor trebui să conțină cel puțin elementele incluse în art. 29 din Regulamentul UE 2021/1060:

- (a) zona geografică vizată de strategie;
- (b) analiza a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu;
- (c) descrierea abordării integrate care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei;
- (d) descrierea implicării partenerilor, în conformitate cu articolul 8 din același Regulament, în pregătirea și implementarea strategiei.

De asemenea SIDU³ vor trebui să adreseze specific probleme de la nivelul teritoriului studiat și să identifice măsuri de rezolvare sau de atenuare a acestora într-un mod integrat de abordare.

SIDU va prezenta portofoliul de proiecte aferent și va include lista cu proiectele prioritare selectate în vederea promovării la finanțare în cadrul POR Centru 2021-2027⁴, în special pe cele trei obiective specifice (OS) pentru care se vor face alocări predefinite:

1. OS b (vii) *Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare - Prioritate de investiții 3 – O Regiune cu comunități prietenoase cu mediul*
2. OS b (viii) *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero carbon – Prioritatea de investiții 4 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă*
3. OS e (i) *Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane – Prioritatea de investiții 8 – O regiune atractivă*

Lista proiectelor prioritare va include proiecte pentru toate cele 3 obiective specifice. Valoarea totală a proiectelor prioritare va fi de minim 200% din valoarea alocată predefinit pentru municipiul respectiv. Această listă va fi însoțită de fișe de proiect conform modelului inclus în anexa 4.

Fișele de proiect pentru OS b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero carbon, incluse în SIDU, trebuie fundamentate de Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (proiectele din lista prioritară a SIDU trebuie să se regăsească în scenariul selectat al PMUD).

Pentru a beneficia de alocarea totală stabilită pentru această măsură, fiecare unitate administrativ-teritorială cu statut de municipiu reședință de județ și fiecare unitate administrativ-teritorială cu statut de municipiu trebuie să propună în cadrul strategiei integrate de dezvoltare și să angajeze din bugetul local sume de cel puțin 10% din alocarea primită în cadrul POR pentru proiecte complementare în logica strategiei integrate de dezvoltare urbană, conform art. 6, alin. (5) din OUG nr. 156/2020 privind unele măsuri pentru susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, modificată prin OUG 174/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează activitatea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, în contextul crizei provocate de COVID-19.

Procedura privind selectarea proiectelor prioritare, precum și modalitatea de implicare a partenerilor în procesul de elaborare SIDU și de selecție a proiectelor prioritare, se vor regăsi în cuprinsul strategiei sau vor fi incluse în documente anexă.

Strategiile integrate de dezvoltare urbană vor trebui aprobate de consiliul local al municipiului respectiv. În cazul abordării pe zonă urbană funcțională sau pe zonă metropolitană (ZUF/ZM), SIDU va fi aprobat și de consiliile locale ale localităților componente sau de asociația de dezvoltare intercomunitară constituită în acest scop. Detalii privind posibilitatea de realizare a SIDU pe ZUF/ZM se regăsesc în *Documentul privind Abordarea Urbană la nivelul Regiunii Centru*.

Pentru toate SIDU va trebui obținută *Decizia finală/decizia etapei de încadrare emisă de autoritatea competentă privind Evaluarea Strategică de Mediu*, conform HG nr.1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

³ Un Ghid care să sprijine procesul de elaborare al SIDU poate fi consultat aici - <http://regio-adrcentru.ro/wp-content/uploads/2021/03/Ghid-elaborare-SIDU.pdf>

⁴ Ultima variantă a POR Centru 2021-2027 poate fi consultată aici - <http://regio-adrcentru.ro/structura-por-2021-2027/>

Finanțarea cheltuielilor legate de elaborarea SIDU poate fi asigurată în cadrul Priorității 8 a POR Centru 2021-2027, ca o componentă a bugetului în cadrul primului proiect depus de municipii, dacă elaborarea acestuia nu a fost finanțată din alte surse de finanțare nerambursabile și dacă au fost respectate prevederile legale referitoare la achizițiile publice.

Este necesară existența unei structuri la nivelul municipiului sau al ADI, structura cu caracter formal sau informal, cu rol de management și implementare a SIDU, structură care să aibă în atribuții verificarea punerii în aplicare a strategiei și care să monitorizeze progresul implementării acesteia. Datele privind organizarea structurii menționate și membrii care o compun trebuie să fie descrise, pe scurt, în cadrul SIDU, la capitolul implementare și monitorizare.

În cadrul acestui capitol din SIDU trebuie să se regăsească și un mecanism de monitorizare și evaluare, inclusiv măsuri de atenuare a probabilității și impactului riscurilor (risk management). O atenție deosebită trebuie acordată și indicatorilor de monitorizare a implementării și evaluării SIDU, indicatori care vor fi urmăriți de structura menționată anterior.

Informații și modele orientative pot fi găsite în secțiunea documente suport a site-ului ADR Centru - <http://regio-adrcentru.ro/sidu-pmud/>. Clarificări și alte informații pot fi solicitate echipei Departamentului Dezvoltare Urbană din cadrul ADR Centru la adresele de email programe@adrcentru.ro și dezvoltare_urbana@adrcentru.ro.

5. Modalitatea de depunere

În vederea **verificării admisibilității**, *strategia integrată de dezvoltare urbană (inclusiv anexele)* se transmite electronic la adresele programe@adrcentru.ro și dezvoltare_urbana@adrcentru.ro, sub formă de fișiere arhivate.

Anexe obligatorii:

- *lista proiectelor prioritare (200% din alocare), care va conține cel puțin câte un proiect în cadrul priorităților 3, 4 și 8 (în aceasta listă se vor regăsi toate proiectele pregătite în cadrul facilității de finanțare 5D, prin POAT 2014-2020) – model Anexa 3*
- *lista proiectelor complementare finanțate din bugetul local (10% din alocare) – model Anexa 3*
- *planul de acțiune -calendar de implementare proiecte – model Anexa 3.*
- *pentru proiectele incluse în lista proiectelor prioritare se vor completa și depune fișe de proiect - model Anexa 4.*
- *informare prelucrare date cu caracter personal – model Anexa 5*

Aceste documente, inclusiv anexele, vor fi semnate cu semnătura electronică a reprezentantului solicitantului /persoanei împuternicite.

Documentele obligatorii care vor fi depuse în momentul transmiterii SIDU către ADR Centru, pentru verificarea admisibilității sunt:

- Adresa de înaintare a SIDU în vederea verificării admisibilității;

- Hotărârea Consiliului Local al UAT municipiu și/sau, după caz, Hotărârea ADI sau Hotărârile de Consiliul Local ale UAT-urilor ce fac parte din zona funcțională urbană pentru aprobarea SIDU⁵;
- Hotărârea de constituirea ADI sau Acordul de Asociere, dacă este cazul;
- Decizia finală/decizia etapei de încadrare emisă de autoritatea competentă privind Evaluarea Strategică de Mediu, conform HG nr. 1076/2004⁶;
- Declarația beneficiarului cu privire la parcurgerea procesului de consultare publică și de respectare a principiului parteneriatului, inclusiv documentele doveditoare;
- Documentele care atestă parcurgerea procesului de selectare strategică a proiectelor și modul de prioritizare a acestora;
- Împuternicirea persoanei care va transmite și a celei care va semna electronic SIDU, dacă este cazul;

Documentele aferente SIDU vor primi un număr de înregistrare la ADR Centru, număr ce va fi utilizat în corespondența purtată ulterior. Termenul de verificare a admisibilității SIDU este de maxim 30 de zile calendaristice de la data depunerii și înregistrării documentelor, perioadă în care se pot solicita clarificări de către ADR Centru. Grila de verificare a admisibilității SIDU este prezentată în *Anexa 1*.

În situația în care, în urma verificării/transmiterii solicitărilor de clarificări/analizei răspunsurilor primite în termenul de 30 de zile calendaristice, se consideră că SIDU nu poate fi considerat admisibil, se va solicita beneficiarului completarea și redepunerea acestor documente completate.

După finalizarea etapei de verificare a admisibilității SIDU, ADR Centru va transmite o notificare către reprezentantul legal al beneficiarului, prin care voa fi informat cu privire la finalizarea acestei etape si posibilitatea începerii depunerii cererilor de finanțare pentru cele 3 priorități menționate anterior.

6. Aspecte financiare

Municipiile din Regiunea Centru, ca beneficiari ai fondurilor dedicate dezvoltării urbane durabile, vor avea alocări predefinite conform art. 6 din *OUG 156/2020*, modificată și completată prin *OUG 174/2020*.

În calculul realizat pentru încadrarea în procentul minim de alocare pentru dezvoltare urbană durabilă și pentru stabilirea alocărilor predefinite pentru municipiile reședință de județ și celelalte municipii de la nivel regional s-a ținut cont doar de alocările previzionate prin POR Centru pentru măsurile referitoare la infrastructura verde, mobilitate urbană durabilă, regenerare urbană și turism aferente Priorităților 3, 4 și 8 ale POR Centru 2021-2027.

În cadrul celorlalte priorități ale POR Centru care sunt adresate mediului urban, accesul la fonduri se va face pe principiul "primul venit, primul servit", condiționat de includerea propunerilor de proiecte în cadrul strategiilor integrate de dezvoltare urbană.

⁵ Aceste documente pot fi depuse într-un termen de 6 luni de la data depunerii SIDU;

⁶ Aceste documente pot fi depuse într-un termen de 6 luni de la data depunerii SIDU.

Alocarea predefinită către municipiile reședință de județ a luat în calcul proporția populației aferente acestora din total populație existentă la nivel regional în mediul urban. Procentul rezultat astfel – 50,16% se aplică la fondurile alocate pentru dezvoltare urbană în POR Centru 2021-2027, iar aceste sume s-au împărțit între municipiile reședință de județ ținând seama de următoarele aspecte: 35% din fonduri se împart egal între municipiile reședință de județ, iar 65% în funcție de numărul populației.

În cazul celorlalte municipii de la nivel regional – 14 la număr – s-a aplicat același principiu ca la nivelul municipiilor reședință de județ cu mențiunea că proporția populației aferente acestora din totalul populației existente la nivel regional în mediul urban este de 27,16%.

Alocare financiară

Luând în calcul modul de alocare a fondurilor descris mai sus, valoarea totală a sumelor predefinite municipiilor reședință de județ și celorlalte municipii este în valoare de 350.572.124 Euro din FEDR, ceea ce reprezintă un procent de 29,67% din alocarea totală pentru POR 2021-2027 Regiunea Centru, repartizată după cum urmează, pe tipuri de intervenții:

Alocare municipii (FEDR)	P3/b (vii) – infrastructură verde	P3/ b(viii) – mobilitate urbană	P6/e (i) – turism si regenerare urbana	Total
URBAN SIDU	75.081.312 Euro	153.656.752 Euro	121.834.060 Euro	350.572.124 Euro

Alocarea pentru fiecare municipiu se regăsește în *Anexa 2*. Vă menționăm că alocările prezentate sunt orientative și au la bază alocările financiare propuse la nivelul POR Centru 2021-2027 în momentul de față, acestea putând suferi modificări ca urmare a negocierilor realizate la nivel național pe Acordul de Parteneriat și cu Comisia Europeană, sumele finale fiind disponibile după aprobarea Programului.

Precizăm că suma totală dedicată municipiilor reprezintă doar contribuția FEDR, la care se adaugă și cofinanțarea națională (Bugetul de Stat și contribuția proprie de minim 15%). De acest aspect trebuie să se țină cont atunci când se calculează valoarea totală a proiectului.

În situația în care, din motive justificate, un municipiu nu include în lista proiectelor prioritare proiecte eligibile pentru toate cele trei domenii aferente dezvoltării urbane, se va putea derula o procedură de negociere la sfârșitul perioadei de analiză a tuturor strategiilor integrate de dezvoltare urbană în scopul atingerii procentelor de alocare pentru fiecare obiectiv specific în parte.

Conform *art. 6, alin. (4) din OUG 156/2020*, municipiile reședință de județ și municipiile au obligația să încheie contracte de achiziție publică în condițiile legii pentru cel puțin 70% din valoarea granturilor alocate prin bugetele aprobate cu această destinație, pe o perioadă de 3 ani de la data încheierii contractelor de finanțare conform procedurilor legale. În situația în care unitățile administrativ-teritoriale nu încheie contracte de achiziție publică în termenul stabilit, diferențele de sume rămase necontractate se constituie într-un buget destinat acestei măsuri pentru toate unitățile administrativ-teritoriale eligibile, în cadrul unui apel de proiecte de tip competitiv.

ATENȚIE!

Deoarece condiția de bază pentru accesul la fondurile dedicate dezvoltării urbane durabile prin intermediul POR Centru 2021-2027 este ca intervențiile propuse să se regăsească într-o strategie integrată de dezvoltare urbană (SIDU), iar municipiile din Regiunea Centru au alocări predefinite, acestea nu vor putea depune proiecte pe cele trei domenii de finanțare aferente dezvoltării urbane durabile fără să depună anterior spre verificare SIDU.

Anexe

1. *Grila de verificare a admisibilității SIDU*
2. *Tabel privind alocările predefinite pentru municipiile din Regiunea Centru*
3. *Model plan de acțiune, listă de proiecte prioritare, listă proiecte complementare*
4. *Model fișă de proiect – lista proiecte prioritare*
5. *Informare prelucrare date cu caracter personal*